

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
LÉTKÉRDÉS

AJÁNDÉK

GYERMEKEINKTŐL

„A szülők nevelői joga és kötelessége lényeges, mert szorosan összetartozik az élet továbbadásával; eredeti és elsődleges, mert minden egyéb nevelői tevékenységgel szemben a szülők és a gyermekek közötti szeretetkapcsolatra épül; elcserélhetetlen és elidegeníthetetlen, azaz másokra át nem ruházható, és mások nem bitorolhatják.” (Familiaris consortio – II. János Pál buzdítása a keresztyén családokhoz, 1981.)

- ◆ A régiak szép és igaz, bibliai hagyományból vett megfogalmazása szerint a gyermek áldás és ajándék, aki a szüleitől kapott életet számtalan örömmel és boldog teherrel viszonzza. Az idők során a generációk viszonyában a kölcsönös jogok és kötelességek egész sora fogalmazódott meg, a szülő–gyermek kapcsolat lényege azonban az ezeket megalapozó és felülíró öröm és kölcsönös szeretet.

A szülő számára a gyermek nem lehet tulajdon, eszköz, teher vagy játékszer, hanem olyan, az övével egyenlő méltósággal bíró társ és személy, aki élete korai szakaszában órá van bízva, akinek egyéniségét alakítania, de autonómiáját tisztelnie kell, hogy idővel kiléphessen a gyermeki lét kötelékéből. Mint ahogy a gyermek számára sem lehet a szülő pusztán kihasználható és elviselendő eltartó, a hatalom, az önkény megtestesítője, öregségében pedig csak zavaró nyűg és teher, akivel törődni kínos kötelesség.

Mindez csak akkor valósulhat meg maradéktalanul, ha a generációk kapcsolatát nem a szembenállás, rivalizálás, ellenségeskedés légköre lengi át, hanem a feltétel nélkül adni és kapni tudó szeretet. Ez nem jelenti azt, hogy a szülők és gyermekeik között mindig, mindenben teljes az összhang, hiszen új eszmék és divatok jönnek, és a fiak soha nem olyanok, mint apáik. Jól ismerjük a minden korban azonos módon megfogalmazott „bezzeg a mi időnkben” típusú szemrehányásokat és a „maradi öregekre” tett kamaszos kijelentéseket, ezek azonban nem mérgezhetik meg azt

Leonyid Tyerentyerics Csupjatov (1890–1941):
A könyörgő szűz – részlet, 75x67cm, olaj, vászon, 1924

a kapcsolatot, amelyben szülő és gyermek is öröm, élmény és ajándék egymás számára.

Nem igaz, hogy a szülő ad, a gyermek pedig csak kap, befogad. De mi is az, amivel a gyermek ajándékozza meg szüleit? Mi a mindenkori gyermekek adománya a felnőttek világa számára? II. János Pál pápa szerint az öröm, „amelyet mindannyiunknak hoznak a kisgyermekek, akik az élet tavaszát és a föld minden országának jövőjét jelentik. Ugyanis egyetlen nép és politikai rendszer sem gondolhatja el másként a következő korszakát, csak úgy, hogy figyelembe veszi az új nemzedéket, akik a szüleiktől kapják azoknak az értékeknek és kötelességeknek összetett hagyományát, amelyeket maga az állam is, de az emberiség egyetemes családja is óhajt.”

**AMIT A GYERMEK SZÜLEINEK ADHAT,
NEM MÁS, MINT AZ ÖRÖM, A REMÉNY ÉS A SZERETET.**

Aki gyermeket nevel, tudnia kell, hogy rakoncátlan csemetéink egy-egy gesztusa, mozdulata, tette még a legsötétebb pillanatokban is képes jókedvre deríteni az embert. Hordozzák a remény ajándékát is, amikor testben, lélemben, okosságban növekedve azt igazolják, hogy az emberi létben van haladás, fejlődés, van jövő. De a gyermektől kapott ajándékunk az a felelősség is, amit értük vállalunk, viselünk. Nem véletlen, hogy ahol a gyermektelenség divatja hódít, a felelősségérzet, a másokra irányuló figyelem általában is megfogyatkozik.

Gyermekeink tanítanak is minket, hiszen ők még többnyire olyan őszinte és naiv bölcsesség birtokosai, amelyet mi már okosságunk bástyái mögé húzódnak rég elfeledtünk. Nem ritka, hogy kérdéseik késztetnek bennünket fontos, lényeges dolgok megfogalmazására. A szülő-gyermek kapcsolatban nemcsak a nevelt, hanem a nevelő jelleme, értékrendje is épül, és talán az sem merész kijelentés, hogy az emberek zöme valójában apaként, anyaként válik igazán felnőtté.

Gyermekeink adják számunkra az élet értelmének kérdésére is a leghitelesebb választ – hiszen már csupán létük is indokolja az emberben meglévő, az élet továbbadására irányuló természetes szándékot és vágyat. Nem véletlen, hogy a nagy görög bölcselő, Arisztotelész is a gyermekek iránti sóvárgásból, az utódokban való továbbélésből vezeti le a halhatatlanságra irányuló vágyunkat. A férfi és a nő is közös gyermekeiktől kapják meg szerelmük értékének és értelmének visszaigazolását, és a gyermek létezése válik az apák és anyák számára önmaguk felülmúlásának lehetőségévé.

Gyermekeinktől kapott ajándék, hogy megtanítanak minket a szeretet teljes felelősségének vállalására, és ők viszik tovább szüleik és nagyszüleik iránta és egymás iránt is érzett hűségét, odaadását és szeretetét. ♦